

21-04-27

Högsta Förvaltningsdomstolen

Box 2293

103 17 Stockholm

Ansökan om rättsprövning av regeringens beslut M2012/00021

Regeringen beslutade 2021-01-28 att avslå bland andra de överklaganden som mina huvudmän gjort i ärendet M2012/00021 angående Miljöprövningsdelegationens i Västra Götaland beslut att meddela tillstånd enligt miljöbalken för verksamhet inom Göteborgs skärgårdsskjutfält, Göteborgs kommun. Tillståndet omfattar skjutning med skarp och lös ammunition, handgranats- och sprängverksamhet samt övrig verksamhet enligt ansökan. Totalramen för verksamheten är 115 skjutdagar per år. Försvarsmakten får tillstånd att anlägga och använda en handgranatbana på Käsö. Vid enstaka stora nationella eller internationella övningar samt oförutsedda övningar inför internationella insatser får verksamhet ske utöver ovan angivna totalram efter att anmälan har godkänts av tillsynsmyndigheten.

Som juridiskt ombud enligt fullmakt för nedanstående sakägare ansöker jag härmed om rättsprövning enligt lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut (nedan rättsprövningslagen).

Monica Havström Furufjällsvägen 1, 430 84 Styrso

Birgitta Hultqvist Valmossestigen 4, 430 85 Brännö

Eva Grenfeldt Tollebacken 6, 430 85 Brännö

Jan Hansson Donsö Bryggväg 11, 430 82 Donsö

Brännö Bys Samfällighetsförening, Tim Borg Ändlyckan 3, 430 85 Brännö

Donsö Bys Samfällighetsförening, Per Hansson Källebacken 4, 430 82 Donsö

Yrkanden

Mina huvudmän yrkar att domstolen:

- med stöd av rättsprövningslagens 5 § beslutar att regeringens beslut tills vidare inte ska gälla,
- upphäver regeringens beslut enligt 7 § rättsprövningslagen.

Till ledning för domstolens prövning yrkar mina huvudmän att Högsta förvaltningsdomstolen begär förhandsavgörande från EU-domstolen enligt artikel 267 i Funktionsfördraget. Frågor som bör ställas till EU-domstolen är åtminstone följande:

1. Är det förenligt med ramvattendirektivet att, vid bedömning av om en verksamhet eller åtgärd kan komma att ge upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm, enbart utgå från den aktuella vattenförekomsten som helhet. Eller avser försämringsförbudet även delar av en vattenförekomst och vilken utbredning kan ett sådant delområde i så fall ha.
2. Är det förenligt med ramvattendirektivet att, vid bedömning av om en verksamhet eller åtgärd kan komma att ge upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm, enbart utgå från en parameter såsom i detta fall tillförsel av parametern bly. Eller måste verksamhetens hela påverkan på samtliga relevanta parametrar bedömas?
3. Vilken omfattning och säkerhetsgrad i beslutsunderlaget som behövs för att bedöma om verksamheten medför risk för överträdelse av miljökvalitetsnormer utfärdade med stöd av ramvattendirektivet samt överträdelse av icke-försämringskravet i samma direktiv.

Talerätt i rättsprövningsmål

Enligt rättsprövningslagen får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut från regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den Europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen).

Artikel 6 i Europakonventionen uppställer ett krav på att klaganden, för att tillerkännas klagorätt, genom klagomålet vill få till en prövning av en civil rättighet eller skyldighet ("determination of his civil rights and obligations"). När det gäller tvister om civila rättigheter och skyldigheter har Europadomstolen för mänskliga rättigheter i Strasbourg slagit fast att artikeln är tillämplig vid reell och seriös tvist mellan enskilda personer – fysiska såväl som juridiska – eller mellan enskilda personer och myndigheter. Med en reell och seriös tvist avses ett anspråk som är, eller påstås vara, en rättighet grundat på konventionsstatens inhemska lagar eller genom nationella domstolars praxis. Europadomstolen grundar sin prövning av artikel 6 helt på existerande nationella rättigheter. Det är rättighetens materiella innehåll i nationell rätt, snarare än dess klassificering, som är vägledande vid bedömningen av om rättigheten utgör en civil rättighet eller inte. Europadomstolen har slagit fast att kravet på att en klagande ska vara direkt berörd inte kan appliceras på ett strikt, mekaniskt och oflexibelt sätt ("rigid, mechanical and inflexible way").

Europadomstolen har i flera fall kommit fram till att olägenheter på grund av miljöfarlig verksamhet utgör en sådan civil rättighet som omfattas av artikel 6. I fallet Zander mot Sverige ansågs klaganden, som bodde vid en avfallsanläggning, ha en civil rättighet att vid en tillståndsprövning enligt då gällande miljöskyddslagen (1969:387) av avfallsanläggningen få sitt intresse av tillfredsställande vattenförsörjning tillgodosett. I fallet Ortenberg mot Österrike förde klaganden talan mot ett tillstånd till bebyggelse av en närbelägen fastighet under åberopande av olägenheter som bebyggelsen skulle förorsaka henne. Domstolen fann att klagandens civila rättigheter var berörda. Bland rättsfallen kan även nämnas Lopez Ostra mot Spanien, där spanska staten ålades betala skadestånd till en familj som bodde nära en reningsanläggning för avloppsvatten från skinnindustri. Vidare kan nämnas andra rättsfall från Europadomstolen som rör flygplatsen Heathrow i London, där frågan om avvägningar mellan flygplatsen och enskilda spelade en central roll. Europadomstolen gav här dem som bodde i närheten av Heathrowflygplatsen, och som fick sin sömn störd av nattflyg, rätt.

Samtliga de enskilda personer samt de två samfällighetsföreningar som jag företräder äger fastigheter och/eller har sitt hem inom det område som kommer att beröras av negativa effekter i form av buller, utsläpp till luft, vattenförorening etc på grund av främst den verksamhet målet rör. De påverkas således genom den planerade verksamheten så att de utsätts för risk för skada och olägenheter. Enligt miljöbalken ska för en verksamhet som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön väljas en plats som är lämplig i förhållande till ändamålet och som medför minsta möjliga olägenhet (2 kap 6 § MB).

Verksamhetsutövaren ska även utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått som behövs för att förebygga, hindra eller motverka skador eller olägenheter på människors hälsa eller miljön (2 kap 3 § MB). Även i övrigt innehåller miljöbalken många bestämmelser som innebär att människor och miljön ska påverkas så lite som möjligt av en planerad miljöfarlig verksamhet. Blir påverkan för stor kan verksamheten inte godtas¹. Dessa bestämmelser, samt

¹ Även artikel 8 i Europakonventionen ger ett särskilt skydd för enskildas hem mot att utsättas för miljöförstöring.

miljöbalkens relativt vida talerätsbestämmelse, talar för att den svenska rätten innehåller regler som innebär att närboende i en sådan situation det nu handlar om har sådana civila rättigheter som omfattas av artikel 6 i konventionen. Även det faktum att samtliga enskilda ansetts vara sakägare av både Miljöprövningsdelegationen samt regeringen talar för detta. Det faktum att mina huvudmän även i sin talan för fram argument för att skydda även allmänna miljöintressen ändrar inte detta faktum. Det är en grundprincip i förvaltningsprocessen att den som har rätt att överklaga ett beslut också kan grunda sin talan på alla de omständigheter som är av betydelse för den fråga som hans överklagande rör. Regeringsrätten har funnit att en enskild klagande har rätt att åberopa också att beslutet kränker allmänna intressen (RÅ 1993 ref. 97). Detsamma har ansetts gälla vid rättsprövning av beslut om antagande av detaljplan (RÅ 1994 ref. 39).

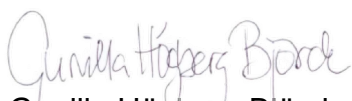
Talerätt enligt rättsprövningslagen för de enskilda huvudmän jag företräder föreligger således. Till denna anmälan bifogas kartor där lokaliseringen av en del av mina huvudmäns fastigheter framgår.

Ansökan om anstånd

Regeringens beslut strider mot ett flertal bestämmelser i miljöbalken varav mina huvudmän särskilt vill belysa 2 kap 6 § miljöbalken, 5 kap 4 § miljöbalken, 6 kap 35 § miljöbalken, 6 kap 36 § miljöbalken och 7 kap 28 a och b §§ miljöbalken. Därigenom strider regeringens beslut även mot EU-rätt, främst art- och habitatdirektivet, fågeldirektivet samt ramvattendirektivet.

På grund av mycket hög arbetsbelastning ansöker jag härmed om anstånd med att utveckla grunderna för mina huvudmäns talan med 3 veckor, t o m 18 maj 2021.

Dag som ovan

Gunilla Högberg Björck

Bilagor:

Fullmakter
